

Sagsnr.
2024 - 2132

Doknr.
952272

Dato
11-12-2024

Definitionen af forældrefremmedgørelse i L 66 og behandlingen af sager om forældrefremmedgørelse

Ved ændringsforslag til L 66 - forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om Familieretshuset (Styrkelse af barnets ret til begge forældre, herunder barnets bedste ved samarbejdsskikane og forældrefremmedgørelse, samt forældreansvar for forældre, der er dømt for gentagen vold i nære relationer – fremsat den 5. december 2024 er definitionen af forældrefremmedgørelse ændret sådan, at den tager udgangspunkt i den definition, der fremgår af det norske Familieverkets vejledning om "Samværsvering – Faglig forståelse og interventionsjoner".

Ifølge denne vejledning er forældrefremmedgørelse/forældrefjendtlighed, når et barn konsekvent og over længere tid udtrykker stærke negative følelser (had, raseri, frygt) over for én forælder, som ikke er i overensstemmelse med barnets faktiske erfaringer med denne forælder".

Det fremgår videre af ændringsforslaget til L 66, at "forældrefremmedgørelsen kommer således til udtryk ved, at barnets gengivelse af virkeligheden er blevet præget af den ene forælder". Definitionen beskriver således situationer, hvor forældrefremmedgørelsen er sket.

Det fremgår imidlertid også af ændringsforslaget, at den foreslåede ændring ikke ud over den ændrede definition på forældrefremmedgørelse vil have betydning for den foreslåede håndtering af sager, hvor der opstår spørgsmål om samarbejdsskikane, herunder forældrefremmedgørelse.

Ændringsforslaget skal således læses i sammenhæng med det fremsatte L 66, herunder de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, der indeholder forslaget til bestemmelsen om forældrefremmedgørelse. Heraf fremgår bl.a.:

"For at undgå, at et barn på grund af samværschikane eller forældrefremmedgørelse mister kontakten med den ene forælder sådan, at det bliver svært at genetablere kontakten, er det vigtigt, at sager, hvori der indgår samarbejdsschikane eller forældrefremmedgørelse, identificeres hurtigst muligt sådan, at der kan sættes ind over for det. For at understøtte dette fremgår det af aftalen om et forbedret familieretligt system, at der skal udarbejdes en faglig guideline, der skal sætte Familieretshusets medarbejdere i stand til at afdække problematikkerne omkring samarbejdsschikane, herunder forældrefremmedgørelse, og balancere kompleksiteten heri med afsæt i barnets perspektiv. Guidelinen udarbejdes af børnesagkyndige psykologer. Formålet med guidelinen er at højne fagligheden og hurtigere kunne afdække, hvorfor et barn har modstand mod samvær for på den måde at kunne arbejde med familien, inden situationen bliver mere kompleks og fastlåst. Samtidig skal det gennem efteruddannelse sikres, at Familieretshuset har de nødvendige faglige forudsætninger for at kunne identificere psykisk vold og forældrefremmedgørelse samt for at støtte forældrene i at håndtere de udfordringer, psykisk vold medfører for familiens relationer og for barnet. Det følger også af aftalen, at der skal ske en

forøgelse og udbygning af anvendelsen af sagkyndig erklæring for ved mistanke om forældrefremmedgørelse at få afdækket en forælders eller forældrenes forudsætninger for at tage vare på barnet, herunder i forhold til at kunne samarbejde om barnet med den anden forælder.

I de omhandlede situationer bør det overvejes at fastsætte midlertidigt samvær, eventuelt under overvågning, hvis dette er til barnets bedste. På den måde kan kontakten mellem barnet og den pågældende forælder genoptages hurtigst muligt, og risikoen for forældrefremmedgørelse kan imødegås.

Samtidig styrker aftalen Familieretshusets konfliktnedtrappende tilbud til familierne og udbygger anvendelsen af børnesagkyndige undersøgelser gennem Familieretshusets hjemtagelse af denne opgave i en periode.”

I forlængelse heraf henvises til, at det af ændringsforslaget fremgår, at:

”Sager, hvor der er bekymring for, om der er sket forældrefremmedgørelse, vil være komplekse sager, hvorfor belysningen af barnets perspektiv som udgangspunkt vil skulle ske ved en børnesagkyndig undersøgelse. Som led i undersøgelsen vil der blive gennemført overvåget samvær. Endvidere vil de sociale myndigheder ofte blive inddraget i sagsoplysningen.

Ved undersøgelsen vil det blive søgt afklaret, om barnet har været udsat for negativ prægning fra den ene forælder. Forholdet mellem barnet og denne forælder vil således også skulle afdækkes. Undersøgelsen vil skulle anlægge et fremadrettet perspektiv i forhold til barnets bedste ved vurderingen af, om barnet i et udviklings- og trivselsspektiv eksempelvis vil have bedst af, at barnets bopæl flyttes til den forælder, der ikke udøver forældrefremmedgørelse, eller at denne tillægges forældremyndigheden over barnet alene.

Barnet vil typisk blive inddraget i disse sager gennem den børnesagkyndige undersøgelse. Dette indebærer, at barnets udtalelser om den anden forælder ikke vil stå alene, men vil indgå i den samlede vurdering af barnets situation, herunder af om der sker negative prægning af barnet. Det bemærkes, at en sådan vurdering også foretages, når der gennemføres en børnesamtale med et barn.”

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at ifølge vejledning om børnesagkyndige undersøgelser skal en børnesagkyndig undersøgelse, ud over at indeholde en redegørelse for familiesituationen som helhed, også fungere som en slags ”budbringer” for barnet og videregive barnets synspunkter. Ifølge vejledningen bør en børnesagkyndig undersøgelse som udgangspunkt indeholde:

1. To klinisk (afdækkende) samtaler med hver af forældrene – eventuelt også samtaler med forældrene sammen.
2. To observationer af samspelet mellem hver af forældrene med barnet.
3. Én samtale med barnet alene.
4. Yderligere information om barnet og/eller forældrene fra offentlige myndigheder og lign.
5. En gennemgang af erklæringen med forældrene.